

Sygn. akt V **U 1195/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w S. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska- Klamann**

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania Z. Ł.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 20 maja 2013 r. znak (...)

w sprawie Z. Ł.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. Ł. prawo do emerytury począwszy od 15 maja 2013 r., nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego.

Sygn. akt VU 1195/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczony Z. Ł. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 20.05.2013 r., znak (...), odmawiającej prawa do emerytury.

Ubezpieczony domagał się zmiany zaskarżonej decyzji w całości poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury. W uzasadnieniu podniósł, że wykonywał pracę operatora urządzeń dźwigowych, w pełnym wymiarze czasu pracy, w okresie od dnia 01.01.1978 r. do dnia 31.05.1984 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych podnosząc, iż ubezpieczony wykazał na 01.01.1999r. wymagany staż ogółem, ale nie wykazał wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Do okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu zatrudnienia od 01.01.1978 r. do 31.05.1984 r. z tytułu zatrudnienia w S. Zakładach (...), ponieważ ubezpieczony nie przedłożył stosownego świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony Z. Ł., urodzony (...), w dniu 23.04.2013 r. złożył wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem OFE. Wykazał według stanu na dzień 01.01.1999r. okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 28 lat 3 miesiące i 27 dni, w tym 14 lat 6 miesięcy i 27 dni okresu pracy w warunkach szczególnych. Zaskarżoną decyzją z dnia 20.05.2013 r. odmówiono mu prawa do emerytury z uwagi na nie wykazanie 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

/dowód: akta emerytalne ZUS: wniosek k. 1 – 3, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r. k. 28, zaskarżona decyzja z dnia 20.05.2013 r. – k. 26-26 v./

Ubezpieczony Z. Ł. w okresie od 01.01.1978 r. do 31.05.1984 r. zatrudniony był stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w S. Zakładach (...). Początkowo pracował w magazynie . W trakcie zatrudnienia tj. od 01.01.1983 r. do 31.05.1984 r. (tj. przez 1 rok i 5 miesięcy) pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako operator suwnic. Jest to sprzęt specjalistyczny, ciężki. Ubezpieczony za pomocą dźwigu podawał materiały do produkcji urządzeń okrętowych. Dostarczał innym pracownikom stal do produkcji. Były to przykładowo wiązki prętów o wadze 10 ton. Praca ubezpieczonego w spornym okresie polegała na rozładowywaniu towaru za pomocą dźwigu i podawaniu materiału na poszczególne stanowiska pracy.

Ubezpieczony posiadał stosowne uprawnienia do zajmowania stanowiska operatora suwnic, odbył stosowny kurs i otrzymał zaświadczenie kwalifikacyjne.

/dowód: akta sprawy: wyjaśnienia ubezpieczonego- k. 29-29 v. w zw. k. 31 (00:04:35-00:12:17), zeznania świadka B. H.- k. 29 v. w zw. z k. 31 (00:14:21-00:20:42), zeznania świadka T. N. – k. 29 v.-30 w zw. z k. 31 (00:20:43-00:24:05), zeznania ubezpieczonego – k. 30 w zw. z k. 31 (00:24:34-00:28:06), akta osobowe ubezpieczonego: świadectwo pracy z dnia 31.05.1984 r., karty wynagrodzeń z pełną ewidencją płac, akta emerytalne ZUS: zaświadczenie uprawniające do obsługi dźwignic- k. 9/

Praca ubezpieczonego w toku zatrudnienia w S. Zakładach (...) w okresie 01.01.1983 r. do 31.05.1984 r. tj. przez 1 rok i 5 miesięcy była pracą w warunkach szczególnych. Okres pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych wynosi łącznie 15 lat 11 miesięcy i 27 dni, po doliczeniu okresu bezspornego uznanego przez organ rentowy w wymiarze 14 lat 6 miesięcy i 27 dni.

Ubezpieczony według stanu na dzień 01.01.1999 r. posiada wymagany 15 letni staż pracy w warunkach szczególnych.

/ **dowód:** j/w/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. Ł. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 - w brzmieniu obowiązującym do końca grudnia 2012r. - emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony Z. Ł. na dzień wydania zaskarżonej decyzji miał ukończone 60 lat – ukończył je w dniu (...), nie jest członkiem OFE. Posiada wymagany 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237 poz.1312) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 kpc, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A do powyżej określonego rozporządzenia w Dziale VIII pkt 2 wskazano prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów.

Jak już wyżej wskazano, o zaliczeniu pracy do okresu pracy w warunkach szczególnych, decyduje nie rodzaj zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska, a praca jaką faktycznie wykonywał. Powyższe zostało również potwierdzone w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego.

W ocenie Sądu praca ubezpieczonego w spornym okresie zatrudnienia od 01.01.1983 do 31.05.1984 r. tj. przez 1 rok i 5 miesięcy jako operatora maszyn ciężkich jnest pracą w warunkach szczególnych.

Fakt pracy został potwierdzony zgodnymi zeznaniami świadków: B. H. oraz T. N.. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym znali zatem charakterystykę i warunki pracy Z. Ł..

Zeznania świadków w tym zakresie jako jasne, rzeczowe, logiczne i spójne Sąd uznał za wiarygodne. Sąd dał w pełni wiarę powyższym zeznaniom, gdyż są one spójne i zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem m.in. świadectwem pracy wystawiony bezpośrednio po zakończeniu stosunku pracy w dniu 31.05.1984 r. i zapisami w kartach wynagrodzeń.

Pracodawca nie wystawił ubezpieczonemu świadectwa pracy w warunkach szczególnych za sporny okres zatrudnienia.

Z tej przyczyny Sąd bardzo starannie analizował dane wynikające z zeznań świadków.

Brak świadectwa pracy sam w sobie nie świadczy, że ubezpieczony nie świadczył w spornym okresie pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, iż świadectwo pracy wydane przez pracodawcę nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot go wydający nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania w zakresie administracji państwowej, a tylko takie dokumenty stanowią dowód tego co zostało w nim urzędowo potwierdzone. Wydane przez pracodawcę świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, co podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 maja 2004 r., sygn. akt III UK 31/2004 (OSNP 2005/1 poz.13).

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że praca ubezpieczonego od 01.01.1983 r. do 31.05.1984 r. w S. Zakładach (...) była pracą w warunkach szczególnych. Łączny okres pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych wynosi 15 lat 11 miesięcy i 27 dni, po doliczeniu okresu uznanego przez organ rentowy w wymiarze 14 lat 6 miesięcy i 27 dni.

W tym stanie rzeczy Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu Z. Ł. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 15.05.2013 r. tj. od dnia ukończenia 60 roku życia, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego, o czym orzeczono w sentencji wyroku.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do świadczenia.